

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 106ον | Ὀκτώβριος 2016 | 4305

«ΜΙΑ ΨΥΧΗ ΣΥΝΑΘΛΟΥΝΤΕΣ»

Ο ΘΕΟΣ δὲν ἀρέσκειται στοὺς ἀριθμούς. Ἰδιαίτερα ὁ Χριστιανισμὸς στὴν ποσοτικὴ ὑπεροχὴ ἀντιτάσσει τὴν ποιοτικὴ. Λίγοι ἢ πολλοὶ οἱ Χριστιανοὶ εἶναι ἀδιάφορο. Σημασία ἔχει ἂν συνειδητοποιοῦν τὴν κλήση τους καὶ ἐκπληρώνουν τὴν ἀποστολή τους. Καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο εἶναι, ἂν οἱ Χριστιανοί, ἄτομα ἢ ομάδες, ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα, ἀδιάσπαστα ἐνωμένο μὲ τὴν κεφαλή, τὸν Χριστό.

Ἐπομένως στὸν Χριστιανισμὸ δὲν κάνουμε λόγο γιὰ ἀριθμούς. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἀποτελοῦν ἓνα ἀριθμὸ μεγάλο ἢ μικρό. Στὴν οὐσία εἶναι -πρέπει νὰ εἶναι- ἓνα σῶμα, μιὰ ψυχὴ, μιὰ καρδιά. Καὶ αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ πιὸ μεγάλο θαῦμα στὴν ἱστορία τῆς πίστεως, ποὺ τὸ ἔζησε τόσο δυνατὰ ἡ πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία. Οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μᾶς διηγοῦνται ἀπλᾶ, ἀλλὰ καὶ πειστικὰ τὸ μεγαλεῖο αὐτοῦ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης: **«Τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι»** (δ' 32). Πλῆθος οἱ πιστοί, ἀλλὰ τὸ βάρος δὲν πέφτει στὸ πλῆθος. Πέφτει στὴν μιὰ καρδιά καὶ στὴν μιὰ ψυχὴ. Πολλὰ σώματα, ἀλλὰ μέσα στὰ πολλὰ καὶ ποικίλα σώματα, στοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ διάφορες φυλὲς καὶ γλώσσες, μὲ τὴ διαφορετικὴ νοοτροπία καὶ τὶς διαφορετικὲς συνήθειες, χτυποῦσε μιὰ καρδιά.

Ἐπὶ αὐτὸν μεγάλο θαῦμα ἀπὸ αὐτό; Ἐνότητα ποὺ προϋποθέτει ἐνοποίηση ψυχῶν, σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων. Δὲν εἶναι ἐξωτερικὴ συγκόλλησις. Εἶναι ἐσωτερικὴ ταύτισις. Δὲν τοὺς ἐνώνει τὸ κοινὸ συμφέρον. Τοὺς ἐνώνει ἡ κοινὴ πίστις, ἡ ἴδια ἀγάπη, ποὺ παραμερίζει ἰδιορρυθμίες καὶ ἐγωισμούς. Τοὺς ἐνώνει ἀδιάσπαστα ὁ Χριστός. Ἡ ἐνότητα ἔρχεται ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης τους. Ἐνώθηκαν ἀληθινὰ μὲ τὸν Χριστό, γι' αὐτὸ καὶ ἐνώθηκαν καὶ μεταξύ τους.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἐνότητα, ἐνότητα ποὺ σφυρηλατεῖ ὁ Χριστός. Ὑπάρχουν ἀσφαλῶς πολλὲς ἐνώσεις ποὺ ὅμως δὲν ἀποτελοῦν καὶ ἐνότητα. Δὲν ἔχουν ἐνότητα. Τὸ κοπάδι, ἡ ἀγέλη φαίνονται νὰ συγκροτοῦν ἓνα ὁμοίομορφο σύνολο. Θὰ μπορούσαμε ἴσως νὰ ποῦμε, πῶς ἀποτελοῦν μιὰ ἔνωσις. Δὲν ἔχουν ὅμως ἐνότητα. Ὁ σύνδεσμός τους εἶναι ἐξωτερικός. Δὲν εἶναι ἐσωτερικός, ψυχικός. Γι' αὐτὸ καὶ μόλις λείψει ἡ ὑλικὴ ἐπιδίωξις, μόλις συγκρουστοῦν οἱ ἐγωισμοί, τὸ συμφέρον, ἡ ἀγέλη διαλύεται.

Ἡ ἐνότητα ποὺ σφυρηλατεῖ ὁ Χριστὸς βρίσκεται στὴν ἀντίπερα ὄχθη. Στὸ πλῆθος μὲ τὶς διαφορετικὲς

ἐπιδιώξεις ἀντιπαρατάσσεται ἡ ἐσωτερικὴ ἐνότητα. Πλῆθος οἱ πιστεύσαντες, ἀλλὰ στὸ πλῆθος ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἓνας μὲ ἰδιοτελεῖς σκοποῦς. Καὶ ἦταν ἐπόμενο. Ἡ μιὰ καρδιά ἐμπνέει τοὺς ἴδιους πόθους καὶ τὶς ἴδιες ἐπιδιώξεις.

Αὐτὴ τὴν μεγάλην ἀλήθειαν τὴν παρουσιάζει μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ σώματος ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ὅπως τὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἶναι ἓνα καὶ ἔχει πολλὰ μέλη καὶ ὅλα τὰ μέλη ἀποτελοῦν ἓνα σῶμα, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς μαζί μὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς εἶναι ἓνα σῶμα πνευματικὸ (Α' Κορινθ. 12' 12). Πολλὰ μέλη ἓνα σῶμα. Δὲν νοοῦνται στὸν Χριστιανισμὸ, στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, μέλη «ἀνεξαρτητοποιημένα», ποὺ κινοῦνται καὶ ἐνεργοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα ἢ καὶ ἀντίθετα ἀπὸ τὸ σῶμα. Τὰ μέλη, ὅπως οἱ αἰρετικοί, ποὺ ἀποκόπτονται ἀπὸ τὸ σῶμα, νεκρώνονται. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα ποὺ μένουν στὸ σῶμα, ὅμως ἐνεργοῦν ἀντίθετα ἀπὸ τὸ σῶμα, δὲν εἶναι μέλη. Ὅλα τὰ ὑγιᾶ μέλη τοῦ σώματος ἔχουν ἐσωτερικὸ σύνδεσμο. Συνεργάζονται ἀρμονικὰ καὶ ἀλληλοβοηθοῦνται. Γι' αὐτὸ **«εἶτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἶτε δοξάζεται ἓν μέλος, συχαίρει πάντα τὰ μέλη»** (12' 26).

Ὁ πόνος ἢ ἡ χαρὰ ἐνὸς μέλους, εἶναι πόνος καὶ χαρὰ ὁλόκληρου τοῦ σώματος. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑγιής, ἡ φυσικὴ κατάστασις τοῦ σώματος. Ἄν δὲν συμβαίνει αὐτό, τότε ἔχουμε κατάστασις ἄρρωστη ποὺ μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει στὴ νέκρωσις. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς Χριστιανούς, ποὺ εἶναι μέλη τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἀλληλέγγυοι μὲ ὅ,τι γίνεται στὸ ὅλο σῶμα; Συμπάσχουν καὶ συχαίρουν μὲ τοὺς ἀδελφούς τους; Αἰσθάνονται τὸν πόνον, τὸ πρόβλημα, τὴν θλίψιν τοῦ πλησίον ὡς δικὰ τους. Χαίρονται στὶς ἐπιτυχίες τους, στὴν πρόοδό τους; Τὶς βλέπουν ὡς δικές τους καὶ τὶς ἀπολαμβάνουν σὰν νὰ συνέβαιναν σ' αὐτούς; Τότε οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶναι λίγοι ἢ πολλοί. Εἶναι ἓνας, γιὰ τὴν ὑπάρξει μιὰ καρδιά, μιὰ ψυχὴ, ἓνα σῶμα, μὲ μιὰ κεφαλή, τὸν Χριστό. Προχωροῦμε πάντοτε **«ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες»** (Φιλιπ. α' 27).

Στὸν Χριστιανισμὸ δὲν κάνουμε λόγον γιὰ ἀριθμούς.

Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἀποτελοῦν ἓνα ἀριθμὸ μεγάλο ἢ μικρό. Στὴν οὐσία εἶναι -πρέπει νὰ εἶναι- ἓνα σῶμα, μιὰ ψυχὴ, μιὰ καρδιά.

Ἡ ἀγάπη ἔχει πρόσωπο

Ἀλήθεια ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο; Στρέφει ὅλη τὴν προσοχή του στὸν οὐρανὸ καὶ στὸν Θεὸ καὶ δὲν τὸν ἀπασχολεῖ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ προβλήματά του; Ἐπομένως δὲν ἔχει κανένα κοινωνικὸ μήνυμα νὰ μᾶς προσφέρει;

Τὴν ἀπάντησι στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ τὴν ἔδωκε ἀπλὰ καὶ ἀθόρυβα ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς σὲ μιὰ συζήτησή του μὲ τοὺς Φαρισαίους. Ἐνας νομοδιδάσκαλος ἀπὸ αὐτοὺς τοῦ θέτει τὸ ἐρώτημα: «Διδάσκαλε, ποιά ἐντολὴ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη στὸ νόμο **«διδάσκαλε, ποιά ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ»** (Ματθ. κβ´ 36);

Ἐρώτημα ὄχι καὶ τόσο ἀπλό. Οἱ ραββίνοι ἀριθμοῦσαν σὲ ἑκατοντάδες τὶς διατάξεις καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ νόμου. Ἀτέλειωτες συζητήσεις ἔκαναν γιὰ νὰ τὰ κατατάξουν ἀνάλογα μὲ τὴ σπουδαιότητά τους. Σύγχυσι μεγάλη ἐπικρατοῦσε. Ἡ λεπτομέρεια γινόταν οὐσία καὶ ἡ οὐσία λεπτομέρεια. Φορτίο ἀσήκωτο εἶχε καταντήσει ὁ νόμος γιὰ τοὺς ἀσθενοὺς ὧμους τῶν ἀνθρώπων.

Μεγαλειώδης καὶ ἐπαναστατικὴ ἡ ἀπάντησι τοῦ Κυρίου. Φανερώνει τὴ νέα κατάστασι πραγμάτων, ποὺ ἐγκαινίασε μὲ τὸν ἐρχομὸ του καὶ τὴ διδασκαλία του. Προχωρεῖ ἀπὸ τὴν περιφέρεια στὸ κέντρο, ἀπὸ τὴ λεπτομέρεια στὴν οὐσία. Σὲ κάτι ποὺ τὰ περικλείει καὶ τὰ ἀνακεφαλαιώνει ὅλα. Λίγες λέξεις περιληπτικὲς καὶ περιεκτικὲς, ποὺ θὰ ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιο τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας. Τὸ πιὸ μεγάλο ἀνθρωπιστικὸ κήρυγμα. Ποιά εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἐντολή;

«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου» (Ματθ. κβ´ 37). Νὰ ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Ἡ ὀλόψυχη ἀγάπη στὸν Θεό. Δὲν σταματᾷ ὅμως μέχρις ἐδῶ. Ἡ ἀγάπη δὲν ὀλοκληρώνεται ἂν σταματᾷ μονάχα στὸν Θεὸ καὶ δὲν ἐπεκτείνεται καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Ἰσα-ἴσα ἐκεῖ θὰ ἐλεγχθεῖ ἡ γνησιότητά της. Νά, λοιπόν, καὶ ἡ δευτέρη ἐντολή, ποὺ εἶναι ὅμοια μὲ τὴν πρώτη: **«Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν»** (Ματθ. κβ´ 39). Προηγεῖται ἡ μία, ἀλλὰ ἐπακολουθεῖ καὶ ἡ ἄλλη. Ἐχουν στενὴ ἀλληλεξάρτησι καὶ βρίσκονται σ' ἓνα ἀδιάσπαστο σύνδεσμο. Καὶ τὸ συμπέρασμα: Σ' αὐτὲς τὶς δυὸ ἐντολὰς ὅλος ὁ νόμος καὶ ἡ διδασκαλία τῶν προφητῶν στηρίζονται.

Αὐτὴ εἶναι ἡ σωστὴ τοποθέτησι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποὺ βάζει τὰ πράγματα στὴ θέσι τους. Δίνει ἀπάντησι στοὺς κατήγορους, ποὺ θεωροῦν τὸν Χριστιανισμὸ ἀδιάφορο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καὶ στοὺς ψευδοευλαβεῖς ποὺ νομίζουν πὼς μποροῦν νὰ ἀγαποῦν τὸν Θεὸ χωρὶς συγχρόνως νὰ ἀγαποῦν καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Λοιπὸν ἐνδιαφέρεται ὁ Χριστιανισμὸς γιὰ τὸν ἄνθρωπο; Ποιὸς θὰ τὸ φανταζόταν, ὅτι ὁ ἑναν-

θρωπήσας Θεὸς θὰ θέσπιζε μιὰ τέτοια ἀγάπη στὸν ἄνθρωπο, στὸν κάθε ἄνθρωπο! Μιὰ ἀγάπη ποὺ βρίσκεται στὴν ἴδια γραμμὴ μὲ τὴν ἀγάπη στὸν Θεό! Καμιὰ διάκρισι πὰ ἀνάμεσα στὴν ἀγάπη στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Χωρὶς τὶς δυὸ αὐτὲς ἀχώριστες ἀγάπες δὲν μπορεῖς νὰ ἀντίκεις στὴν παράταξι τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Μόνον ὁ Χριστὸς παρουσίασε αὐτὸν τὸν ἀδιάσπαστο σύνδεσμο τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἀγάπης. Ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Θεό, ἀποδεικνύει τὴν ἀγάπη του αὐτὴ μὲ τὴν ἀγάπη του στὸν πλησίον. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Ἄν δὲν ἀγαπᾷ τὸν πλησίον δὲν ἀγαπᾷ καὶ τὸν Θεό, ἀφοῦ παραβαίνει τὴν ἐντολή του. Πὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγαπάω κάποιον καὶ νὰ μὴν κάνω κάτι ποὺ θέλει; Καὶ πὼς μπορῶ νὰ ἰσχυρίζομαι, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεό, ὅταν δὲν ἐκτελῶ τὴν πρώτη ἐντολή του, ποὺ εἶναι ἡ ἀγάπη στὸν ἀδελφὸ μου;

Πρόκειται, λοιπόν, γιὰ κάτι συγκεκριμένο καὶ σαφῶς καθορισμένο. Ἡ ἀγάπη, μᾶς λέει ὁ Χριστὸς, ἔχει πρόσωπο. Ἀπευθύνεται στὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὑλοποιεῖται καὶ ἐκδηλώνεται στοὺς συγκεκριμένους ἀνθρώπους, ποὺ μᾶς περιβάλλουν. Δὲν ἐξαντλεῖται σὲ ἄκαρπους συναισθηματισμοὺς, σὲ στεῖρους ἐκστασιασμοὺς, ποὺ συχνὰ δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ μιὰ προσωπικὴ αὐτοϊκανοποίηση. Εἶναι ὀλόψυχη προσφορὰ καρδιᾶς, ψυχῆς, διάνοιαι, ὀλόκληρου τοῦ ἑαυτοῦ μας πρώτα στὸν Θεὸ καὶ μετὰ στοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ καρδιὰ πρέπει νὰ ποθεῖ τὸν Θεό, ὁ νοῦς νὰ τὸν σκέπτεται, ἀλλὰ καὶ ἡ θέλησι νὰ ἀξιοποιεῖ ὅλον αὐτὸ τὸν δυναμισμό γιὰ νὰ πραγματοποιεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ βρίσκεται ὁ ἔλεγχος τῆς γνησιότητος τῆς ἀγάπης μας στὸν Θεό.

Ποιός, ὕστερα, ποὺ θὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον θὰ κλέψει ἢ θὰ ἀδικήσει ἢ θὰ ἀπατήσει ἢ θὰ ἐκμεταλλεῖται ἢ θὰ παρασύρει στὴν ἁμαρτία τὸν συνάνθρωπό του; Εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ κάνω κάτι τέτοιο σὲ κάποιον, ποὺ ὀλόψυχα ἀγαπᾷ; Ἡ ἀγάπη ὄχι μόνο **«κακὸν οὐκ ἐργάζεται τῷ πλησίον»**, ἀλλὰ πασχίζει νὰ εὐεργετήσῃ καὶ νὰ ἀγαθοποιήσῃ. Ποιά ἄλλη ριζικότερη καὶ ἀποτελεσματικότερη λύσι στὰ κοινωνικὰ προβλήματα ἔχουν νὰ μᾶς προτείνουν;

Οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἰησοῦ τοῦ ζητοῦσαν νὰ ἱεραρχήσει τὶς ἐντολὰς. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς καλεῖ νὰ ἀτενίσουν κατὰματα τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Νὰ κοιτάξουν τὸν Θεὸ καὶ διὰ μέσου τοῦ Θεοῦ νὰ δοῦν τοὺς ἀνθρώπους, τὸν πατέρα τους, τὴ μητέρα τους, τὸ σύζυγό τους, τὴ γυναῖκα τους, τὰ παιδιὰ τους, τοὺς συνεργάτες τους... τοὺς ἐχθροὺς τους. Τότε μόνο θὰ τοὺς δοῦν ὡς παιδιὰ τοῦ ἴδιου Πατέρα καὶ θὰ τοὺς αἰσθανθοῦν ὡς δικούς τους ἀδελφούς.

Δὲν φοβᾶμαι. Ἐχω φτερά

Διάβαζα κάτι ποῦ μοῦ ἔκανε ἰδιαίτερη ἐντύπωση καὶ μὲ προβλημάτισε σοβαρά: «*Εἶπα: ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολη, σκυθρωπή, δυσάρεστη. Καὶ ὁ ἀντίλαλος μοῦ ἀπάντησε: Τραγούδα*». Περίεργος ἀντίλαλος. Ἀπροσγείωτος καὶ ἐξωπραγματικός. Τί μᾶς λέει: Τραγούδα! Νὰ τραγουδήσω, ὅταν χαίρομαι, ὅταν ὅλα μοῦ χαμογελᾶνε, ὅταν ὅλα πᾶνε καλά, ὅταν ἡ ἐπιτυχία βραβεύει τοὺς κόπους μου, ὅταν οἱ δουλειές μου προχωροῦν ἀνεμπόδιστα, ὅταν ὑπάρχει ὑγεία στὴν οἰκογένεια, ὅταν οἱ φίλοι, οἱ συνεργάτες εἶναι πιστοὶ καὶ δὲν σὲ ἀπογοπεύουν, ὅταν... ὅταν... Τότε, ὅλοι τὸ καταλαβαίνουμε.

Ἀλλὰ ὅταν ὅλα ἔρχονται ἀνάποδα; Ὅταν περιμένουμε ἥλιο καὶ μαζεύονται ὅλα τὰ σύννεφα; Ὅταν τὰ γεγονότα μᾶς ἔρχονται ἀνάποδα ἀπὸ ὅ,τι τὰ θέλουμε; Ὅταν ἀνεπάντεχα ἐμπόδια φράζουν τὸν δρόμο μας; Ὅταν ἐμεῖς δίνουμε τὴν καρδιά μας, τὴν εὐκρίνειά μας, τὴν ἀνιδιοτέλειά μας, τὴς δυνάμεις μας καὶ συναντᾶμε τὴ σκοπιμότητα, τὴν ὑποκρισία, τὴν ἐγκατάλειψη στὴς κρίσιμες στιγμές, κάποτε καὶ τὴν ἐκμετάλλευση; Ὅταν στὴν προσφορὰ τῆς ἀγάπης μας, συναντᾶμε τὴν ἀχαριστία; Ὅταν ὕστερα ἀπὸ κόπους καὶ προσπάθειες, ἀντὶ γιὰ ἐπιτυχία ἔρχεται ἡ ἀποτυχία καὶ τὰ σχέδιά μας ναυαγοῦν; Ὅταν φίλοι καὶ στενοὶ συνεργάτες διαψεύδουν τὴς ἐλπίδες μας καὶ κλονίζουν τὴν ἐμπιστοσύνη μας; Ὅταν ἡ ἀρρώστια ξαφνικὰ ἔρχεται καὶ ἐγκαθίσταται στὸ σπίτι μας;

Ναί, καὶ τότε πρέπει νὰ τραγουδάμε. Καὶ τότε πρέπει νὰ μὴ σβῆσει ἀπὸ τὰ χεῖλη μας τὸ χαμόγελο. Νὰ μὴ χάνεται ἀπὸ τὴν καρδιά μας ἡ αἰσιοδοξία. Τὸ τραγούδι καὶ τὸ χαμόγελο, ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ ὑπομονή, ἡ ἀντίσταση στὴν κακοκεφιά μας, θὰ ξαναφέρουν τὴν ξαστεριά. Θὰ δημιουργήσουν τὸ εὐκρατο κλίμα, γιὰ νὰ βλαστήσουν τὰ ἄνθη τῆς ἀγάπης, τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης, τῆς μακροθυμίας, τῆς καρτερίας. Αὐτὰ θὰ δώσουν τὴ δύναμη, γιὰ νὰ ξαναχτιστοῦν τὰ ὄραματά μας, τὰ ἰδανικά. Αὐτὰ θὰ τονώσουν τὸν λαβωμένο ἀετό, γιὰ νὰ τινάξει δυνατὰ τὰ φτερά του καὶ νὰ ξανακερδίσει τοὺς ἀνοικτοὺς ὀρίζοντες καὶ τὴς πανύψηλες κορφές. Αὐτὸ δὲν κάνει τὸ πουλί, ὅταν ὁ βίαιος ἄνεμος σπάζει τὸ κλαρί του; Φεύγει τιτιβίζοντας καὶ τραγουδώντας: Δὲν φοβᾶμαι, γιὰτὶ ἔχω φτερά!

Δὲν φοβᾶμαι, γιὰτὶ ἔχω φτερά! Γι' αὐτὸ καὶ μπορῶ νὰ τραγουδάω. Ναί, μπορῶ νὰ τραγουδάω μέσα στὴς θύελλες, μέσα στὴς δοκιμασίες, στὴς ἀντιξοότητες, στὴς ἀποτυχίες καὶ στὰ χτυπήματα τῆς ζωῆς, γιὰτὶ ἔχω φτερά. Μπορῶ νὰ τραγουδάω, γιὰτὶ ὅταν τὰ στηρίγματά μου ὑποχωροῦν, ὅταν τὰ κλαδιὰ σπάζουν, ἐγὼ δὲν συντριβόμαι, γιὰτὶ ἔχω φτερά. Καὶ ἐπειδὴ ἔχω φτερά καὶ τὰ προσαρ-

μόζω, χρησιμοποιοῦ καὶ αὐτὴν ἀκόμα τὴν ὀρμητὸς ἀνέμου, γιὰ νὰ μὲ ἀνεβάζει ὄλο καὶ ψηλότερα.

Ἐδῶ βρίσκεται τὸ μυστικόν. Τραγούδα καὶ χαμογέλα στὴς δυσκολίες, στὸν πόνο καὶ στὴς θλίψεις, εἶναι λέξεις κούφιε, χωρὶς τὰ φτερά, τὰ φτερά τῆς πίστεως. Τὰ φτερά τῆς πίστεως ποῦ μᾶς χαρίζει ὁ Σωτῆρας καὶ Λυτρωτῆς μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ πίστη σ' Αὐτὸν εἶναι ἡ ἀκαταμάχητη δύναμή μας. Μόνον τὸ τραγούδι, ὁ ὕμνος ποῦ ἀναβλύζει ἀπὸ αὐτὴ δίνει τὴ χαρὰ, τὸν ἐνθουσιασμό. Χαμογέλα, τραγούδα, ἀλλὰ μόνον πίστευε. Πίστευε ὅτι ὁ Χριστός, ὁ παντοδύναμος Θεός, εἶναι δίπλα σου καὶ σὲ παρακολουθεῖ καὶ σὲ ἀγαπάει καὶ ὅλα τὰ γνωρίζει καὶ ὅλα τὰ κατευθύνει σ' ἓνα μεγάλο σκοπὸ. Τίποτε δὲν εἶναι τυχαῖο.

Ὅλα εἶναι μέσα στὸ ἀγαθὸ σχέδιο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Καὶ οἱ ἀποτυχίες... καὶ οἱ θλίψεις... Μόνον, ἂν αὐτὸ συνειδητοποιήσουμε, θὰ μπορέσουμε νὰ τραγουδάμε καὶ νὰ χαιρόμαστε μέσα στὴς θύελλες καὶ στὴς καταγίδες.

Μὰ ὅλα μᾶς φαίνονται μαῦρα καὶ σκοτεινά. Μᾶς φαίνονται. Τὸ ὅτι ἔτσι μᾶς φαίνονται, δὲν

σημαίνει πὼς κι ἔτσι εἶναι. Μὲ τὴς διαστάσεις ποῦ ἐμεῖς τοὺς δίνουμε. Ἄρκει νὰ τὰ δοῦμε μὲ τὸ μάτι τῆς πίστεως. Μὴ ξεχνᾶμε πὼς ἐμεῖς βλέπουμε τὴν ἀνάποδη ὄψη τοῦ τάπητα ποῦ ὑφαίνει ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Πόσες ἀνάποδες καὶ μπλεγμένες κλωστὲς παρατηροῦμε ἐμεῖς! Ἄν ὅμως τὸν δοῦμε ἀπὸ τὴν καλὴ του πλευρά, ἀπὸ τὴν μεριὰ ποῦ τὸν βλέπει καὶ τὸν κατεργάζεται ὁ Θεός, τότε θὰ ἐκπλαγοῦμε. Θὰ ἀντικρίσουμε ἓνα μοναδικὸ ἀριστοῦργημα. Ἐνα καλλιτέχνημα γεμάτο ἀπὸ τὴς πιδὸς ὁμορφες ἀρετὲς τῆς ὑπομονῆς, τῆς μακροθυμίας, τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ μὲ αὐτὴ τὴ θεώρηση, μὲ τὴν ἀκλόνητη πίστη μας στὸ σοφὸ σχέδιο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἄγκυρα τῆς ἐλπίδος μας γαντζωμένα στὸν οὐρανόν, θὰ τραγουδάμε, μὲ ὕμνους χαρᾶς καὶ εὐχαριστίας, γιὰτὶ θὰ ἔχουμε φτερά.

**Τραγούδα καὶ χαμογέλα
στὴς δυσκολίες, στὸν πόνο
καὶ στὴς θλίψεις, εἶναι λέξεις
κούφιε, χωρὶς τὰ φτερά,
τὰ φτερά τῆς πίστεως.
Τὰ φτερά τῆς πίστεως ποῦ
μᾶς χαρίζει ὁ Σωτῆρας καὶ
Λυτρωτῆς μας, ὁ Ἰησοῦς
Χριστός. Ἡ πίστη σ' Αὐτὸν
εἶναι ἡ ἀκαταμάχητη δύναμή
μας. Μόνον τὸ τραγούδι,
ὁ ὕμνος ποῦ ἀναβλύζει
ἀπὸ αὐτὴ δίνει τὴ χαρὰ,
τὸν ἐνθουσιασμό.
Χαμογέλα, τραγούδα,
ἀλλὰ μόνον πίστευε.**

«Εἶπεν ὁ Κύριος· καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιήτε τοὺς ἀγαθοποιῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν,

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Β' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. στ' 31-36
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Κορ. δ' 6-15

ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς

ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστὶ».

Ο «ΧΡΥΣΟΥΣ ΚΑΝΩΝ» ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

«Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Τὸ σημερινὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ ἓνα τμήμα τῆς περίφημης ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας τοῦ Κυρίου. Σ' αὐτῇ, ὁ μοναδικὸς Νομοθέτης τοῦ κόσμου καὶ αἰώνιος ρυθμιστὴς τῆς δημιουργίας, καθορίζει τὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὡς μελῶν μιᾶς κοινωνίας. Εἰδικότερα ἐδῶ ὁ Κύριος τοποθετεῖ σὲ μιὰ νέα βάση τῆς στάσης μας πρὸς τὸν πλησίον. Μᾶς δίνει τὸν «χρυσὸν κανόνα» γιὰ μιὰ χριστιανικὴ συμπεριφορὰ.

«ΚΑΘΩΣ ΘΕΛΕΤΕ»

Μέσα στὴν πρώτη φράση τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος φαίνεται αὐτὴ ἡ ἀλήθεια: «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». Αὐτὴ εἶναι μιὰ πρώτη βασικὴ ἀρχὴ τῆς χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς. Ὅπως θέλετε νὰ συμπεριφέρονται πρὸς ἐσᾶς καὶ ὅπως ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ συμπεριφέρεσθε πρὸς αὐτούς.

Τί θέλουμε γιὰ τὰ ὑλικά μας θέματα, γιὰ τὴν περικοπὴ καὶ ἰδιοκτησίαν μας; Ἀσφαλῶς ἐπιθυμοῦμε νὰ τὴν σέβονται. Νὰ μὴ μᾶς ἐνοχλοῦν οἱ ἄλλοι, νὰ μὴν ἀπλώνουν χέρι ἀρπακτικὸ ἐπάνω στὸν ἰδρώτα καὶ τὸν μόχθο μας. Νὰ μᾶς δίνουν τὸν δίκαιο μισθὸ καὶ χωρὶς καθυστερήσεις. Ὁ μεσολαβητὴς νὰ μὴν ἀπατήσῃ τὸν πωλητὴ καὶ τόσα ἄλλα. Αὐτὰ λοιπὸν ποῦ θέλουμε νὰ μᾶς κάνουν, αὐτὰ νὰ κάνουμε καὶ μεῖς στοὺς ἄλλους.

«Καθὼς θέλετε», λέει ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὄχι μόνο γιὰ τὰ ὑλικά, ἀλλὰ καὶ τὰ πνευματικὰ θέματα τῆς ζωῆς μας. Αὐτὴ ἡ βάση νὰ ὑπάρχει καὶ σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν πραγματικὸ ἑαυτὸ μας. Τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα σας. Ὅπως π.χ. ἐπιθυμεῖτε νὰ μὴ θίξουν τὴν ὑπόληψή σας, νὰ μὴ διαταράξουν τὴν ἡσυχίαν σας, νὰ μὴ δηλητηριάσουν τὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν σας, νὰ μὴ μολύνουν τὸ πνεῦμα σας μὲ λόγια ἀπρεπῆ, μὲ κείμενα φθοροποιά, ἔτσι καὶ σεῖς συμπεριφερθεῖτε στοὺς ἀδελφούς σας, στοὺς συνανθρώπους σας.

Ἐπομένως τὸ «καθὼς θέλετε» τοποθετεῖ τὴν δικαιοσύνην ὡς ρυθμιστὴ τῆς ἀρμονικῆς ζωῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη βάση τῆς χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς. Γιὰ νὰ μπορέσει ὁμοίως ὁ Χριστιανὸς νὰ τελειοποιήσῃ τὶς σχέσεις του μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, πρέπει νὰ προχωρήσῃ στὴ δεύτερη βασικὴ ἀρχὴ τοῦ «χρυσοῦ κανόνα». Καὶ αὐτὴ εἶναι τὸ

«ΑΓΑΠΑΤΕ»

Δίκαιο βέβαια εἶναι νὰ συμπεριφέρομαι στὸν ἄλλο, ὅπως καὶ ἐκεῖνος μοῦ συμπεριφέρεται. Αὐτὸ ὅμως εἶναι κάτι στοιχειώδες. Αὐτὸ τὸ κάνουν καὶ οἱ εἰδωλόλατρες ἀκόμη. Πόσο καθαρὰ εἶναι τὰ λόγια τοῦ Κυρίου μας! «Εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ;» Εἶναι δίκαιο βέβαια νὰ ἀγαπᾶμε αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἀγαποῦν, νὰ καλημερίζουμε ὅσους μᾶς χαιρετοῦν. Φθάνει ὅμως αὐτό; Εἶναι χριστιανικὴ κοινωνία αὐτή; Ἀσφαλῶς ὄχι. «Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι». Αὐτοὶ ἀγαθοποιῶν καὶ εὐεργετοῦν ἐκείνους ποὺ τοὺς εὐνοοῦν καὶ δανείζουν ἐκείνους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλπίζουν νὰ λάβουν πίσω τὸ δάνειο καὶ μὲ τὸ παραπάνω.

Οἱ συνειδητοὶ ὅμως Χριστιανοὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεπεράσουν τὸ «δοῦναι καὶ λαβεῖν». Πρέπει νὰ ἀγαποῦν ὅλους καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς τους. «Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἐλπίζοντες». Μιὰ τέτοια κοινωνία τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἀνιδιοτελεῆ ἀγάπην, ποὺ ἀγκαλιάζει τοὺς πάντες καὶ τοὺς πιὸ ἀποκρουστικούς τύπους της, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ προοδεύει. Νὰ εἶναι ὑποδειγματικὴ. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν τὴν ἀγάπην γιὰ γνώμονα καὶ ρυθμιστὴ τῆς ζωῆς τους, αὐτοὶ εἶναι «υἱοὶ τοῦ ὑψίστου», διότι καὶ ὁ Παντοδύναμος Θεός, εἶναι γεμάτος ἀγάπην πρὸς ὅλους καὶ «ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς». Ἐτσι φερόμαστε πρὸς τὴν τελειότητα καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ξαπλώνεται ἐπάνω στὴν πικραμένη καὶ ταλαιπωρημένη κοινωνία μας.

Λένε συνήθως, ὅτι γιὰ νὰ εἶναι κανεὶς «καθὼς πρέπει», νὰ ξέρει διπλαδὴ, νὰ συμπεριφέρεται μὲ εὐγένεια καὶ καλοσύνη, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὸν «ὁδηγὸ καλῆς συμπεριφορᾶς». Ἡ πραγματικότητα ὅμως μαρτυρεῖ ὅτι οἱ τρόποι τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ βασίζονται σὲ κάτι βαθύτερο καὶ οὐσιαστικότερο καὶ ὄχι μόνο σὲ μερικοὺς ἐξωτερικοὺς ἐξεζητημένους τρόπους εὐγενείας.

Καὶ νὰ ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἔδωσε ἓνα «χρυσὸν κανόνα» ὀλοκληρωμένης χριστιανικῆς συμπεριφορᾶς. Εἶναι ἓνας δρόμος ποὺ ἀφετηρία του ἔχει τὴν δικαιοσύνην καὶ τέρμα του τὴν ἀγάπην. Ἄς ἀρχίσουμε νὰ βαδίζουμε τὸν δρόμο αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀφετηρία του καὶ ἄς ἰκετεύουμε τὸν Θεὸ τῆς ἀγάπης νὰ φθάσουμε στὸ τέρμα του, ποὺ εἶναι ἡ ἀρμονικὴ συμβίωσή μας μὲ τοὺς ἀδελφούς μας.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναϊν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολὺς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκῶς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτήν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Γ' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ζ' 11-16
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Κορ. στ' 1-10

εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε· καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βασταζόντες ἔστησαν, καὶ εἶπε· νεανίσκε, σοὶ λέγω,

ἐγέρθητι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ».

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

«Μὴ κλαῖε».

Ὁ Κύριος πλησιάζει στὴν πόλη Ναϊν. Μαζί του εἶναι ὄχι μόνο οἱ Μαθητὲς του, ἀλλὰ **καὶ ὄχλος πολὺς**. Μόλις ὅμως πλησίασε στὴν πύλη τῆς πόλεως, ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων ἔβγαινε ἔξω. Δὲν ἔρχονται γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν. Ὁχι! Οἱ μορφές τους εἶναι λυπημένες, τὰ μάτια τους ὑγρά, τὰ βήματά τους ἀργά. Τὴ σιωπηλὴ πορεία τους τὴν διακόπτει κάθε τόσο μιὰ πονεμένη κραυγὴ, ποὺ ραγίζει τὴς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Μιὰ χήρα μάνα, φέρνει τὸ μονάκριβο παιδί της στὴν πολιτεία τῶν νεκρῶν: **«Καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκῶς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ»**. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὁ βασιλιάς τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγάπης, στέκεται. Βλέπει τὴν κηδεῖα. Παρατηρεῖ τὰ δάκρυα τῆς πονεμένης μάνας. Λυπᾶται. Σπλαχνίζεται τὸ πλάσμα του. Ἄς σταθοῦμε κι ἐμεῖς μαζί του καὶ μὲ τὴν ἴδια συμπάθεια ἃς δοῦμε τὰ δάκρυα τῆς μάνας.

ΓΙΑΤΙ ΧΥΝΟΝΤΑΙ;

Τὸ ἐρώτημα ἀνεβαίνει αὐθόρμητα στὰ χεῖλη μας. Γιατί χύνονται τὰ μητρικὰ δάκρυα; Ἡ ἀπάντησις στὴ συγκεκριμένη περίπτωσις τῆς χήρας τῆς Ναϊν, εἶναι κάτι τὸ πολὺ εὐκόλο. Ἔχει μπροστά της νεκρὸ τὸ παιδί της. Τὸ λουλουδί τοῦ σπιτιοῦ της κόπηκε, πρὶν προλάβει νὰ σκορπίσει τὴν ὁμορφιά καὶ τὸ ἄρωμά του. Πῶς νὰ μὴ χύσει δάκρυα; Ὅταν ὅμως παρατηροῦμε ἄλλες μητέρες, ποὺ δὲν εἶναι χήρες, ποὺ δὲν κηδεύουν παιδιά, νὰ μεταβάλλουν σὲ πηγὲς δακρύων τὰ δυὸ τους μάτια, τί ἄραγε νὰ συμβαίνει; Ἄς πλησιάσουμε νὰ τὴς ἀκούσουμε. Ἡ μία μᾶς λέει: «Ἔρηνῳ τὸ παραστράτημα τοῦ παιδιοῦ μου. Αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀπαίσιος καὶ τρομερὸς θάνατος. Ἐχω μιὰ διαρκὴ κηδεῖα μέσα στὸ σπίτι μου». Ἡ δευτέρη προσθέτει: «Κλαίω τὴν ἀπώλεια τοῦ συζύγου μου. Τὸν ἔχασα. Χάθηκε γιὰ μένα καὶ τὰ παιδιά μου. Δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι, δὲν ξενιτεύτηκε. Τί ὅμως μ' αὐτό; Γιὰ μᾶς οὐσιαστικὰ εἶναι ἕνας ξένος. Τὸ ψωμί μας τὸ ζυμώνουμε μὲ τὸ δάκρυ μας».

Οἱ δακρυομένες αὐτὲς μητέρες, μαζί μὲ πολλὲς ἄλλες, μᾶς ἀποκαλύπτουν ὅτι ἡ θλίψη τους εἶναι πολὺμορφη καὶ πολυσύνθετη. Ἡ ἀρρώστια τοῦ παιδιοῦ, ἡ φτώχεια, ὁ ἀποτυχημένος γάμος τῆς κόρης, τὰ ἐγκαταλελειμμένα ἐγγόνια, ἡ περιφρόνησις ἀπὸ τὰ παιδιά τους, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ὀδυνηρὰ ἀγκάθια ποὺ ματώνουν τὴν μητρικὴ τους καρδιά. Δάκρυα, πολλὰ δάκρυα.

Αὐτὰ ὅμως τὰ πικρὰ καὶ πυρακτωμένα δάκρυα τῶν μητέρων

ΠΟΙΟΣ ΤΑ ΣΤΕΓΝΩΝΕΙ;

Ἡ ἀπάντησις βρίσκεται στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ μοναδικὸς παρηγορητὴς κάθε πονεμένης μητέρας, ὅπως καὶ κάθε θλιμμένης ψυχῆς. Στὴν περίπτωσις τῆς χήρας τῆς Ναϊν **«ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ· καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε»**. Καὶ δὲν τῆς ἀπνύθυε μόνο λόγια παρηγοριᾶς, ἀλλὰ καὶ λύσις οὐσιαστικῆ τῆς πρόσφερε. Στέγνωσε τὰ δάκρυα τῆς πονεμένης αὐτῆς μάνας, δίνοντάς της ζωντανὸ καὶ πάλι τὸ παλικάρι της. Καὶ στὴν ἄλλη, τὴν πιστὴ Χαναναία μητέρα, ποὺ καιγόταν στὸ καμίνι τοῦ πόνου γιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς κόρης της, ἔδωσε τὴν χαρὰ μὲ τὴν θεραπεία ποὺ τῆς χάρισε. Καὶ ἀπὸ τότε δὲν σταμάτησε ὁ δωροδοτῆς Θεὸς νὰ πλησιάζει τὴς ἀφανεῖς ἡρώιδες μητέρες στὴς δοκιμασίες τους. Πόσα ἔχουν νὰ μᾶς διηγηθοῦν οἱ πιστὲς μητέρες! «Ὁ Θεὸς μοῦ ἔσωσε τὸ παιδί μου ἀπὸ βέβαιου θάνατος», λέει ἡ μία. «Ὁ Κύριος εἶδε τὰ δάκρυά μου καὶ ἔφερε τὴ γαλῖνη στὸ σπίτι μου», ὁμολογεῖ ἡ ἄλλη.

Καὶ αὐτὴ ἡ μεταβολή, αὐτὴ ἡ μετατροπὴ τῆς λύπης σὲ χαρὰ, ἀρκετὲς φορὲς γίνεται σὲ σύντομα χρονικὰ διαστήματα, ὅπως συνέβη καὶ στὴ χήρα τῆς Ναϊν. Γρήγορα θεραπεύεται καὶ ὁ ἀρρωστος σύζυγος. Βρίσκεται δουλειὰ γιὰ τὸν ἄνεργο γιὸ τῆς οἰκογενείας. Ἡ ἀποκατάστασις τοῦ κοριτσιοῦ δὲν καθυστερεῖ πολὺ. Εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου πραγματικότητα πῶς πολλὲς φορὲς ὁ φιλόανθρωπος Κύριος καθυστερεῖ νὰ θέσει τέρμα στὸν πόνο καὶ τὰ δάκρυα τῆς μητέρας. Οἱ ἀπουσίες τοῦ πατέρα ἀπὸ τὸ σπίτι παρατείνονται. Τὰ χρήματα ποὺ προορίζονται γιὰ τὰ παιδιά συνέχεια σπαταλῶνται κ.λ.π. Τότε ἡ λεπτὴ καὶ εὐαίσθητη ψυχὴ τῆς μητέρας τλαιπωρεῖται. Ἄνυπομονεῖ, ἴσως καὶ ἀπογοιτεύεται. Καὶ σ' αὐτὲς ὅμως τὴς δύσκολες πραγματικὰ στιγμὲς, ἡ πιστὴ μητέρα δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεται. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς μπορεῖ νὰ ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ τὰ δάκρυά της. Ὅπως μᾶς λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἔρχεται καὶ δίνει **«σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασι»**. Μαζί μὲ τὸν πειρασμὸ ἀνοίγει καὶ διέξοδο, γιὰ νὰ γλυτώσει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτόν (Α' Κορ. ι' 13).

Τὰ δάκρυα τῆς μάνας εἶναι ἱερά. Δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βλέπει κανεὶς ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορα. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τὰ βλέπει μὲ τόση εὐσπλαχνία! Ἄς τὸ σκεφθοῦν αὐτὸ ἰδιαίτερα ὅσοι μέχρι σήμερα περιφρονοῦσαν τὰ μητρικὰ δάκρυα. Καί, πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά, ἃς σπεύσουν νὰ τὰ σφουγγίσουν μὲ τὸ μαντίλι τῆς συγνώμης καὶ τῆς ἀγάπης.

Εἰρήνη ἢ μάχαιρα;

«Στὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον ὁ Κύριός μας ἀποτεινόμενος στοὺς μαθητές Του λέει: **Μὴ νομίσετε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.** Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νόμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· καὶ ἔχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκειακοὶ αὐτοῦ» (Ματθ. ι´ 34-36).

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κυρίου ἀναφέρονται σ' ἓνα ἀναπόφευκτο γεγονός που θὰ διαδραματιζόταν στὶς εἰδωλολατρικὲς οἰκογένειες. Ὅταν ἓνα μέλος τους γνώριζε τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου καὶ γινόταν Χριστιανός, ἄρχιζε ἀδίστακτη ἢ πολεμικὴ. Ταράζονταν τὰ λιμνασμένα νερὰ τῆς ἠθικῆς φθορᾶς ἀπὸ τὴν μοναδικὴ διδασκαλίᾳ τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης, τῆς ἀγνότητος καὶ ἠθικῆς καθαρότητος. Τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ ἔδιωχνε τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης, τῶν δεισιδαιμονιῶν, τῆς μαγείας, τῆς λατρείας τῶν ψεύτικων θεῶν. Ἀλλὰ τὸ σκοτάδι μισεῖ πάντα τὸ φῶς, τὸ ψέμα τὴν ἀλήθεια, ἢ ἔχθρα τὴν ἀγάπην, ἢ μικρότητα τὴν μεγαλοψυχία καὶ ἔτσι ἀρχίζει ἕνας ἐξοντωτικὸς ἀγώνας. Ἡ εἰδωλολατρικὴ κακουργία, τυφλωμένη ἀπὸ τὸ πάθος της, δὲν δίστασε νὰ ἀποκρῦξει, νὰ πολεμήσει καὶ νὰ ὀδηγήσει μέχρι καὶ στὸ μαρτύριο τὰ πιδ προσφιλῆ της πρόσωπα, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει τὰ αἰμοβόρα ἔνστικτά της. Τέτοια διαστροφή, ὥστε γονεῖς νὰ στέλνουν τὰ παιδιά τους στὸν πιδ φρικτὸ μαρτυρικὸ θάνατο! Ἡ ὠμὴ βία στὸ κορυφωμά της, χωρὶς ἴκνη οἴκτου καὶ ἐλέους. Τὴν βία αὐτὴ δὲν τὴν ἀσκοῦσε ἢ χριστιανικὴ ἀγάπη τῆς συγχωρητικότητος, ἀλλὰ τὸ εἰδωλικὸ μῖσος. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη διαφορά.

Καὶ ἓνα δεῦτερο σχετικὸ κείμενο ἀναφέρεται στὴν βία. **«Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἀρπάξουσιν αὐτήν»** (Ματθ. ια´ 12). Ποιὸ εἶναι τὸ ἀληθινὸ νόημα καὶ τῶν λόγων αὐτῶν; Οἱ Χριστιανοὶ εἶναι βιασταί. Ἀσκοῦν βία. Ἀλλὰ ποῦ καὶ σὲ ποιούς; Ἀσκοῦν βία ὄχι στοὺς ἄλλους. Τὴν βία τὴν ἀσκοῦν στὸν φθαρμένον παλαιὸ ἑαυτὸ τους, γιὰ νὰ κυριαρχήσουν πάνω στὰ πάθη τους καὶ στὶς ἀδυναμίες τους καὶ γιὰ νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ πνευματικὰ ἐλεύθερη, ἀνώτερη, σύμφωνα μετὰ τὴν ἐντολὴ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Μᾶς ἀντιλέγουν, πὼς ὁ Χριστὸς κατέφυγε σὲ κάποια μορφή βίας, ὅταν ἔδιωξε ἀπὸ τὸν ναὸ τοὺς βέβηλους καταφρονητὲς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων. Ὅλους αὐτοὺς ποὺ εἶχαν μεταβάλει τὸν **«οἶκον τοῦ Πατρὸς του εἰς οἶκον ἐμπορίου»** (Ἰωάν. β´ 16). Τί σχέση ἔχει ὅμως ἡ ἱερὴ καὶ πλήρως δικαιολογημένη ἀντίδραση σὲ μιὰ ἀνόσια βεβήλωση, μετὰ τὴν ὠμὴ βία, τὴν τυφλὴ καὶ ἐγκληματικὴ; Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Κύριος ὑπερμαχοῦσε γιὰ ἱερὲς καὶ αἰώνιες ἀξίες, ποὺ ἀνωτεροποιοῦν τὸν ἄνθρωπο καὶ δίνουν νόημα καὶ πε-

ριεχόμενο στὴν ζωὴ.

Πλάι στὰ κείμενα αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ποὺ φανερώνουν τὴν ὑπεροχὴ καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔφερε στὸν ματωμένο πλανήτη μας τὸ μήνυμα τῆς βίας. Ἐφερε τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, τῆς συμφιλιώσεως ὅλων τῶν λαῶν. Ὡς **«ἄρχων εἰρήνης»** προαναγγέλλεται ἀπὸ τοὺς προφῆτες. Στὴν γέννησίν Του οἱ ἄγγελοι ψέλνουν τὸ **«ἐπὶ γῆς εἰρήνη»**. Τοὺς **«εἰρηνοποιούς»** μακαρίζει καὶ αὐτοὺς ἀναγνωρίζει ὡς ἀληθινὰ παιδιά τοῦ Θεοῦ. Στοὺς ἀδιαφώτιστους ἀκόμα μαθητὲς Του, ποὺ θέλουν νὰ κατακάψουν τὴν πόλιν τῶν Σαμαρειτῶν, γιὰ τὸν περιφρόνησαν καὶ ἀρνήθηκαν νὰ δεχθοῦν τὸν θεῖο Διδάσκαλο, ἀπαντᾷ μετὰ τρόπο μεγαλειώδη: **«Οὐκ οἴδατε ποίου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς. Ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ἀνθρώπους ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι»** (Λουκ. θ´ 55-56). Στὸν Πέτρο ποὺ θὰ τραβήξει μαχαίρι γιὰ νὰ τὸν ὑπερασπισθεῖ, θὰ τὸν ἐπιτιμήσει (Ματθ. κοτ´ 52).

Πὼς ἦταν δυνατόν ὁ ἀρχηγὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ζωῆς χορηγὸς νὰ ἐγκρίνει τὴν βία καὶ τὴν αἱματοχυσία; Ὁλόκληρη ἡ διδασκαλία του περιστρέφεται γύρω ἀπὸ δύο πόλους, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀνεξικακία.

Ἀλλὰ ἂν ὁ Χριστιανισμὸς δὲν υἰοθετεῖ τὴν βία, υἰοθετεῖ τὸν ἀγῶνα. Καὶ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ἀγάπης, θεωρεῖ ὡς τὸ πιδ ἐπεῖγον αἴτημα κάθε ἐποχῆς. Ἀντὶ γιὰ τὶς ἐπαναστάσεις τῆς βίας μᾶς καλεῖ σὲ μιὰ προσωπικὴ ἐπανάσταση ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἐπανάσταση χωράει ἢ μάχαιρα καὶ ἢ βία γιὰ τὴν ἐκρίζωση παθῶν καὶ ἀδυναμιῶν, μίσους καὶ ἀντιπάθειας καὶ ἐκδικητικότητος.

Τὸ μεγαλύτερο δράμα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει πάρει λανθασμένο δρόμο. Ἀσκεῖ τὴν βία στοὺς ἄλλους καὶ ὄχι στὸν ἑαυτὸ του. Κοιτάζει νὰ χτυπήσει τοὺς ἄλλους καὶ συχνὰ τοὺς ὑπερέχοντες ἀπὸ αὐτόν, τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀρετῆς, τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἀναστήματα, τοὺς ἀσυμβίβαστους μετὰ τὸ ψέμα, τοὺς σημαιοφόρους τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀλήθειας, τοὺς πιστοὺς μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ. Πόσοι ἀληθινοὶ Χριστιανοί, ἀνιδιοτελεῖς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας, δέχθηκαν τὸν φθόνον καὶ τὴν πολεμικὴ τῶν μικρόψυχων!

Εἶδαν τὸ ἀνιδιοτελεῆς ἔργο τους -κοινωνικό, ἐθνικό, πνευματικό- νὰ διαβάλλεται, νὰ διαστρέφεται, νὰ περιφρονεῖται. Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι εἶδαν πάνω στὰ πράγματα νὰ ἐφαρμόζονται οἱ προειδοποιητικοὶ λόγοι τοῦ Κυρίου γιὰ τὴν **«μάχαιραν»** καὶ τὸν **«δισασμὸν»** ποὺ θὰ ἔφερνε ἡ θεϊκὴ διδασκαλία Του. Καὶ χρειάσθηκαν τὴν θεία δύναμιν, γιὰ νὰ προχωρήσουν καὶ νὰ μὴ καμφοῦν.

Γιατί πολεμάμε;

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ του 1940, πάνω στα βορειο-πρωτοδικά βουνά, ήταν ένας πόλεμος για να μην κυριαρχήσει η βία, η τυραννία και το θράσος. Το θράσος και η άδίστακτη αδικία που περιφρονεί και ποδοπατεί την αξιοπρέπεια των λαών. Ένας φαντασιόπληκτος δικτάτορας, ο Μουσολίνι, έστειλε τους στρατιώτες του «*ως δούλους για να κάνουν και άλλους ανθρώπους δούλους*».

Και οί Έλληνες όχι άπλως αντιστάθηκαν με μοναδική γενναιότητα για την τιμή και την ελευθερία τους, όχι μόνο υπερασπίστηκαν τα ιερά και όσια της φυλής τους, όχι μόνο αρνήθηκαν να συνθηκολογήσουν στην τρομερή υπεροπλία και αριθμητική υπεροχή του έχθρου, αλλά δίδαξαν την ανθρωπότητα τι θα πεί αληθινή αγάπη στην Πατρίδα. Τι θα πεί να υπερασπίζεσαι ιδανικά και να θυσιάζεσαι γι' αυτά. Βροντοφώναξαν στην οικουμένη ολόκληρη, πώς το πνεύμα δεν υποτάσσεται στην ύλη, η ελευθερία δεν σκύβει δουλικά το κεφάλι στην απειλή και οι ατσάλινες μηχανές του θανάτου δεν μπορούν να λυγίσουν την αντίσταση της γενναίας ψυχής.

Και τέτοια ήταν η ψυχή όλων των Ελλήνων είτε στην πρώτη γραμμή πολεμούσαν είτε στα μετόπισθεν αγωνίζονταν. Η αγάπη στην Πατρίδα και η πίστη στο δίκαιο του αγώνα, που εύλογουσε ο Θεός της δικαιοσύνης, θριάμβευσαν για μια ακόμα φορά. Εκπληκτος και με θαυμασμό ο κόσμος παρακολουθούσε τις νίκες μας. Να πώς περιγράφει μια έφημερίδα του μετώπου την αγωνιστικότητα των πολεμιστών μας.

«*Γιατί πολεμάμε; Πολεμάμε τάχα, επειδή το θέλησε ο έχθρός μας; Ο έχθρός μας δεν θέλησε να πολεμήσουμε. Ο έχθρός μας είναι ανόητος. Νόμιζε πώς θα συνθηκολογήσουμε και ότι θα του ανοίγαμε τις πόρτες παρακαλώντας τον να περάσει. Πολεμάμε γιατί έπρεπε ακριβώς να διαψεύσουμε τον έχθρό μας. Πολεμάμε γιατί έπρεπε να έπαληθεύσουμε τον έναντι μας...*» Και ο ένας μας τις κρίσιμες εκείνες στιγμές δεν είχε άλλη επιλογή. Δεν δεχόταν και δεν ανεχόταν άλλη επιλογή. Και γι' αυτό δεν δίστασε ούτε μια στιγμή, με το στόμα της αξιοπρέπειας του, να βροντοφωνήσει το ΟΧΙ της τιμής και της λεβεντιάς στον άδίστακτο έχθρο που απειλούσε με έξυπνο έγκλημα, ότι ιερό έχει μια ψυχή, ένας λαός, ένα Έθνος με αξιοπρέπεια. Και συνέχισε η αδούλωτη ψυχή τον ένδοξο αγώνα της, ενώ δίπλα της έσκαγαν οι βόμβες και ο έχθρος δεν σταμάτησε να την φοβερίζει.

Να μπορούσαμε και σήμερα να επαναλάβουμε προς πάσαν κατεύθυνση, γιατί και σήμερα οί καιροί είναι κρίσιμοι και αποφασιστικοί, σε πείσμα

κάθε δειλού ρίψαστη ή θρασυ επιβουλέα: Ακούστε φανεροί ή καμουφλαρισμένοι έχθροι της Ελλάδος και της ανθρωπότητας: Ο λόγος της Ελευθερίας μας είναι το αίμα, που πάντα χύναμε και πάντα θα χύνουμε για να είμαστε ελεύθεροι, για να μη μας φορέσει κανείς οποιοσδήποτε αλυσίδες. Γιατί ο τόπος αυτός, που πατάμε και αναπνέουμε, είναι ποτισμένος με αίμα ήρώων και σπαρμένος με όστια μαρτύρων. Το δίκαιό μας, το μεγάλο δίκαιό μας, είναι η πίστη μας, είναι η έλλειψη φθόνου, κακίας, μίσους, ή απέραντη αγάπη που τρέφουμε για κάθε άνθρωπο, για τους γείτονές μας, για κοντινούς και μακρινούς, για τους ανθρώπους οποιασδήποτε φυλής, για την ανθρωπότητα ολόκληρη. Με άλλα λόγια ο έμφυτος Ανθρωπισμός και ο ζωντανός Χριστιανισμός μας αποτελούν το φως στην πορεία μας.

Έχθροι της Ελλάδος και της ανθρωπότητας, χτυπάτε όσο θέλετε τους λαούς εκείνους που τους προστατεύει ένα τέτοιο δίκαιο, που θέλουν να ζήσουν

ελεύθεροι, με τιμή και αξιοπρέπεια. **«Λακτίζετε εις κέντρα».** Τα χέρια σας, που μας χτυπούν, θα ματώσουν πολύ περισσότερο από τα στήθη μας που δέχονται και θα δεχθούν τα χτυπήματα. Τα στήθη μας έχουν ψυχή, καρδιά, γαλβανισμένη στα ιδανικά και δεν μπορούν να νικηθούν. Τα χέρια σας είναι άψυχα, ψεύτικα και θα συντριβούν. Χτυπάτε, λοιπόν, όσο θέλετε, ή συντριβή σας είναι περισσότερο από βεβαία. Το μαρτυρούν το έπος του 1940, οί Μαραθώνες, οί Θερμοπύλες, οί Σαλαμίνες, οί αγώνες του Βυζαντίου, η γενναιότητα του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, του καλόγερου Σαμουήλ, του Άθανασίου Διάκου, του Κολοκοτρώνη, οί Έλεύθεροι Πολιορκημένοι του Μεσολογγίου, οί αγώνες του 1912, η αυτοθυσία της κυπριακής έποποιίας, όλος ο αγώνας έναντιόν του βαρβαρισμού..

Οί Έλληνες δίδαξαν την ανθρωπότητα τι θα πεί αληθινή αγάπη στην Πατρίδα. Τι θα πεί να υπερασπίζεσαι ιδανικά και να θυσιάζεσαι γι' αυτά. Βροντοφώναξαν στην οικουμένη ολόκληρη, πώς το πνεύμα δεν υποτάσσεται στην ύλη, η ελευθερία δεν σκύβει δουλικά το κεφάλι στην απειλή και οι ατσάλινες μηχανές του θανάτου δεν μπορούν να λυγίσουν την αντίσταση της γενναίας ψυχής.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Δ' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ν' 5-15

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Τίτ. γ' 8-15

μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ

σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυῆσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη; Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες

τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος· καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ».

Ο ΚΑΡΟΣ ΣΠΟΡΕΑΣ

«Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ».

Τὴν περίοδο αὐτή, ποῦ ἡ ὑπαιθρος ὀργώνεται μὲ τὸ ἀλέτρι καὶ τὰ νεότερα ἀγροτικὰ μηχανήματα, ἀκοῦμε στὴν Ἐκκλησία μας τὴν παραβολὴ τοῦ σπορέα, ποῦ περιέχεται στὸ σημερινὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο. Ἔτσι ὅλοι μας βοηθάμε καλύτερα, στὸ νὰ καταλάβουμε καὶ εἰσδύσουμε βαθύτερα στὰ λόγια τοῦ Οὐράνιου Σπορέα. Τί κάνει λοιπὸν ὁ σποριάς; Κατ' ἀρχὰς

ΕΞΕΡΧΕΤΑΙ

«Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ», λέει ἡ εὐαγγελικὴ περικοπή. Ὁ σποριάς δὲν μένει στὸ σπίτι του. Ἐξέρχεται. Πηγαίνει στὰ χωράφια. Ἐκεῖ ποῦ τὸ φρεσκοανοιγμένο αὐλάκι τῆς γῆς περιμένει τὸν σπόρο. Ἡ κίνηση λοιπὸν ἀνήκει στὸν σποριά. Ἡ ἀναμονὴ ἀνήκει στὴ γῆ. Ἡ σπορὰ ἐπομένως εἶναι κατ' ἀρχὴν μιὰ ἐνέργεια, μιὰ ἐξοδος. Οὐδέποτε μπορούμε νὰ φανταστοῦμε ἓνα σποριά καθισμένο, ἄπραγο καὶ ἀδρανὴ.

Ἔτσι ὁ πρῶτος καὶ μοναδικὸς Σποριάς, ὁ Κύριος, «ἐξῆλθεν». Ἄφησε τὴ δόξα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἦλθε στοὺς λασπωμένους δρόμους τῆς γῆς. Καὶ ἐδῶ δὲν ἔμεινε κλεισμένος σὲ κάποια Συναγωγὴ. Δὲν ἐγκαταστάθηκε μόνο σὲ μιὰ πόλη ἢ χωριό. «Περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς πάσας τὰς κώμας», σημειώνει ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστής. Ὁ Κύριος ὑπῆρξε ὁ μέγας ὀδοιπόρος ποῦ ἐξερχόταν συνέχεια στοὺς δρόμους τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, γιὰ νὰ τοὺς θρέψει μὲ τὸ ψωμὶ τοῦ λόγου του καὶ νὰ τοὺς ποτίσει μὲ τὸ ζωντανὸ νερὸ τῆς ἀλήθειας του. Καὶ τοὺς Ἀποστόλους του δὲν τοὺς ἄφησε κλεισμένους μέσα στὸ ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλὴμ. Μετὰ τὴν ἔνδοξη Ἀνάστασή του, τοὺς ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ ἐξέλθουν «εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα», γιὰ νὰ κηρύξουν «τὸ Εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει».

Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ κάθε Χριστιανὸς δὲν ἔχει χρέος νὰ ἐξέρχεται σὲ ἓνα ἔργο σπορᾶς καὶ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἀδελφῶν του; Ὁ Θεὸς τοῦ ἐνεπιστεύθει τὸν σπόρο του, τὴ διδασκαλίαν του, τὸ Εὐαγγέλιό του. Πῶς νὰ κρύψει τὸ τάλαντο; Πῶς νὰ θάψει τὸν θησαυρὸ; Πῶς νὰ μείνει ἀδιάφορος, ὅταν γύρω ὑπάρχουν τόσες ψυχὲς ποῦ θέλουν νὰ μάθουν τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ ὀδηγηθοῦν στὸ φῶς; Ἀλλήμονο μου ἐὰν δὲν εὐαγγελίζομαι, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Ἄς πᾶμε λοιπὸν νὰ δώσουμε λίγο ἀπὸ τὸ ζωντανὸ

ψωμὶ ποῦ κατέχουμε. Πῶς μπορεῖ νὰ τρῶμε ἐμεῖς ἀπὸ τὸ ψωμὶ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ πεινοῦν γιὰ «λόγον Κυρίου» τόσοι ἄλλοι συνάνθρωποί μας γύρω μας; Ἄν ἀποφασίζαμε νὰ ἐξέλθουμε, νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴν ὀκνηρία, τὶς ἀνέσεις καὶ συνήθειές μας, ἀπὸ τὸν ἐγωισμὸ καὶ ἀτομισμὸ μας, πόσα θὰ κάναμε!

Ἡ δευτέρη πράξη τοῦ σποριά.

ΣΠΕΡΝΕΙ

Σκορπίζει πλοῦσια τὸν σπόρο σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς. Σήμερα ἀκόμη παρατηροῦμε πόση προσοχὴ καταβάλλει ὁ γεωργός, ὥστε νὰ μὴ μείνει καμιὰ γωνιὰ τοῦ χωραφιοῦ του ἄσπαρτη. Καὶ αὐτὸ γίνεται γιὰτὶ θέλει νὰ θερίσει πολὺ καρπὸ. «Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ», διευκρίνισε ὁ Κύριος. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ οὐράνιος σπορέας θέλει νὰ πέσει «εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα» καὶ «πάση τῇ κτίσει», γιὰ νὰ καρποφορήσουν πολλὲς ψυχὲς «εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Ἄς γίνουμε λοιπὸν καὶ μεῖς μικροὶ σποριάδες στὸ περιβάλλον μας. Στὸ σπίτι μας, τὴ γειτονία μας, τὸ σχολεῖο μας καὶ τὴν ἐνορία μας. Ἡ συντροφία μας καὶ ἡ παρέα μας ἔχει ἀνάγκη αὐτοῦ τοῦ σπόρου. Ἐκεῖνος ποῦ ἔχει εἰδικὲς γνώσεις ἄς γίνῃ κατηχητὴς σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους. Ὁ ἄλλος ποῦ δὲν ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, ἄς διηγηθεῖ κάτι καλὸ ποῦ ἄκουσε στὸν διπλανό του, ἄς διαβάσει τὴν Ἁγία Γραφή ἢ ἓνα χριστιανικὸ ἔντυπο στὸν ἄρρωστο ἢ τὸν γέροντα. Σποριάς εἶναι καὶ ἐκεῖνος ποῦ διαθέτει τὸ σπίτι του γιὰ νὰ γίνονται χριστιανικὲς συγκεντρώσεις ἢ τὸ αὐτοκίνητό του γιὰ μιὰ χριστιανικὴ ἐξόρμησι. Σποριάς καὶ ὁ δευτέρος ποῦ δὲν ξεχνάει νὰ ἀλατίζει μὲ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ τὴν ἀλληλογραφία του καὶ τὶς συζητήσεις του.

Ἄς φαίνονται πολλὲς φορὲς ἀπρόσεκτοι οἱ ἄνθρωποι στὴ σπορὰ μας. Ἄς περιπλανῶνται τὰ βλέμματά τους ἀδιάφορα στὸν ἀέρα τὴν ὥρα ποῦ μιλάμε γιὰ τὸν Χριστό. Ἄς μᾶς εἰρωνευθοῦν ἀκόμη. Δὲν ἔχει σημασία. Ὁ σπόρος πρέπει νὰ πέσει. Τὸ χρέος τοῦ σποριά εἶναι νὰ σπέρνει, νὰ σπέρνει παντοῦ. Καὶ στὶς δύσκολες ψυχὲς. Ὁ οὐράνιος Σποριάς φωνάζει: Σπείρετε καὶ θανασπείρετε. Κάποια ψυχὴ θὰ δεχθεῖ τὸν σπόρο μου. Ἡ μεγαλύτερη ζημιὰ γιὰ τὸν ἀγρό μου δὲν εἶναι οὔτε ἡ ξηρασία του οὔτε τὰ ἀγκάθια του οὔτε τὰ πουλιά. Εἶναι ἡ ἀποθάρρυνσι τῶν σποριάδων μου! Σπείρετε, θανασπείρετε.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέειπεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδασι φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσαν τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοὶ ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· λεγέων· ὅτι δαιμόνια πολλά εἰσῆλθον εἰς αὐτόν· καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκεῖνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεπεν αὐτοῖς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΣΤ' ΛΟΥΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ν' 27-39
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. α' 11-19

Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ

ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἰματισμένον καὶ σωφρονουῦντα παρά τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΣ ΜΑΣ

«Υπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν».

Τὴν θεραπεία ἐνὸς δαιμονιζόμενου μᾶς διηγείται τὸ σημερινὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο. Πολλὰ χρόνια ὁ δυστυχησμένος αὐτὸς κάτοικος τῶν Γαδαρηνῶν βασανιζόταν ἀπὸ τὸν Σατανᾶ. Ἦλθε ὅμως ἡ ὥρα τῆς λυτρώσεώς του. Ὄταν συνάντησε τὸν Κύριο, ποῦ ἦλθε στὴ γῆ «**ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου**», ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν τυραννία τοῦ Διαβόλου.

Σήμερα μάλιστα ποῦ μερικοὶ συνάνθρωποὶ μᾶς νομίζουν πῶς μποροῦν ἀκίνδυνα νὰ παίζουν καὶ νὰ συνεργάζονται μὲ τὸν Σατανᾶ, ἐπιβάλλεται μιὰ σωστὴ ἀντιμετώπιση τοῦ μεγάλου ἀντιπάλου μᾶς. Ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς μᾶς λέει ὅτι

ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Κάθε ἐπιδρομέας μοιάζει μὲ τὸν λίβα ποῦ καίει τὰ σιτάρια καὶ κάθε χορτάρι τῆς γῆς. Οἱ ἐχθροὶ καΐνε χωριά, ἐρειπώνουν πόλεις, καταστρέφουν δρόμους, σκορποῦν τὸν θάνατο παντοῦ. Καὶ ὁ αἰώνιος ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἴδια τακτικὴ ἔχει, μὲ τὴν διαφορὰ πῶς ὁ ἐξολοθρεμὸς του εἶναι σκληρότερος καὶ φοβερότερος. Ἀγγίζει τὴν ψυχὴ μᾶς.

Ἀπόδειξη τρανὴ ὁ δαιμονισμένος τῶν Γαδαρηνῶν. Ἀπὸ τότε ποῦ ἔγινε κατοικία τῶν πονηρῶν καὶ ἀκάθαρτων δαιμόνων, ἀπὸ τότε γυμνὸς ζοῦσε μέσα στὰ μνήματα. Μόνος ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ τοὺς γνωστούς του, μέσα στὴν ἐρημίᾳ. Τρομερὸς εἶχε γίνεαι καὶ ἐπικίνδυνος σὲ ὅλους. Καὶ ὅταν τοῦ ἔδεναν μὲ ἀλυσίδες τὰ χέρια καὶ μὲ σιδερένια δεσμὰ τὰ πόδια, αὐτὸς ἔσπαζε τὰ πάντα καὶ συρόταν ἀπὸ τὰ δαιμόνια. Ἔτσι ὁ Σατανᾶς ποῦ εἶναι «**ἀνθρωποκτόνος ἀπ' ἀρχῆς**» ἔκανε τὸ ὀλέθριο ἔργο του.

Αὐτὸ ὅμως κάνει καὶ σήμερα. Ὄπου παρατηρήσετε συντρίμματα πνευματικά, ψυχικά, οἰκογενειακά, μπορεῖτε νὰ πεῖτε: ὁ Διάβολος πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ. Δὲν θὰ ἔχετε κάνει λάθος. Αὐτὸς δημιουργεῖ τὶς διχόνοιας, τοὺς τσακωμούς, τοὺς διχασμούς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ὄταν δεῖ μιὰ καλὴ προσπάθεια, ἕνα ἔργο χριστιανικό, μιὰ ἀγαπημένη οἰκογένεια ἐνοχλεῖται. Μηχανεύεται ὁ πανοῦργος τὰ πάντα γιὰ νὰ μεταβάλει σὲ ἐρείπια ὅ,τι καλὸ ὑπάρχει. Καταστρέφει τὸν χαρακτῆρα μᾶς μὲ τὶς δυσαρέσκειες καὶ τὶς πικρίες ποῦ

συσσωρεύει μέσα μᾶς. Διλητηριάζει τὴν καρδιά μᾶς μὲ μιὰ ὑπερβολικὴ εὐαισθησία ποῦ μᾶς δημιουργεῖ. Θανατώνει τέλος τὴν ψυχὴ μᾶς, μὲ τὴν ὀμίχλη τῆς ἀπογνώσεως καὶ τῆς ἀπελπισίας. Ἔτσι μᾶς ἀφήνει γυμνοὺς ἀπὸ τὴν πίστη, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπη καὶ μᾶς σέρνει βίαια ὅπου αὐτὸς θέλει.

Καὶ τὸ τρομερὸ εἶναι πῶς ὅλη αὐτὴ τὴν καταστροφὴ τὴν κάνει

ΜΕ ΔΟΛΙΟ ΤΡΟΠΟ

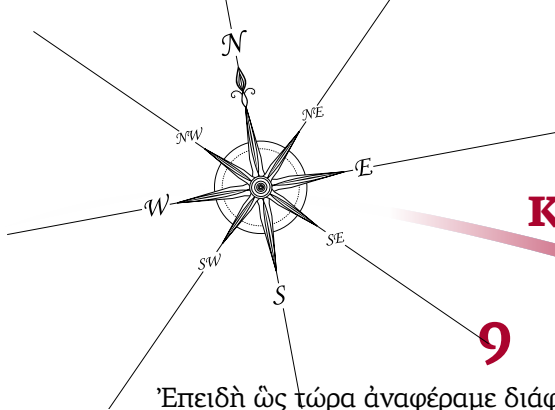
Ἡ παραλλαγή, τὸ «καμουφλάζ» χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀντίπαλους. Σὲ τεράστιο ὅμως βαθμὸ χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ μᾶς, τὸν Σατανᾶ. Μᾶς ἐξαπατάει. Μὲ δόλιο τρόπο ἐξαπάτησε τοὺς κατοίκους τῶν Γαδαρηνῶν. Τοὺς ἐνέπνευσε νὰ κάνουν τὸ ἀπαγορευμένο ἐμπόριο τῶν χοίρων, ψιθυρίζοντάς τους περίπου τὰ ἑξῆς: Ἄς λέει ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος πῶς δὲν ἐπιτρέπεται στοὺς Ἰουδαίους τέτοιο ἐμπόριο. Μὴ φοβόσαστε. Προχωρήστε. Θὰ κερδίσετε πολλά. Ἐγὼ θὰ σᾶς βοηθήσω. Καὶ πίστεψαν τὸν ἀπατεῶνα οἱ ἔμποροι ἐκεῖνοι. Καὶ ἀφοῦ ἀμάρτησαν, τότε καὶ τοὺς κατὰστρεψε. «**Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὤρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη**»!

Τὰ ἴδια κάνει καὶ σὲ μᾶς. Παράδεισο μὲ τριαντάφυλλα μᾶς παρουσιάζει τὸν τόπο τῆς παρανομίας. Μόλις ὅμως μποῦμε μέσα, βλέπουμε πῶς εἶναι μόνο ἀγκάθια καὶ τσουκνίδες. Σὰν ἄγγελος φωτεινός, λέει ἡ Ἁγία Γραφή, γίνεται ὁ Διάβολος γιὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τὰ θύματά του. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μιλάει γιὰ τὰ «**νοήματα**» καὶ τὰς «**μεθοδεῖας**» τοῦ πονηροῦ. Προσέχετε καὶ ἀγρυπνεῖτε νύχτα καὶ ἡμέρα.

Δὲν μᾶς πλησιάζει ὁ πονηρὸς ὅπως τὸν παρουσιάζουν οἱ διάφορες εἰκόνες μὲ μορφὴ ἀποκρουστικὴ. Μακάρι νὰ ἦταν ἔτσι τὰ πράγματα. Τότε οἱ περισσότεροι θὰ λάβαιναν τὰ μέτρα τους. Ἔρχεται ὅμως ὁ ψεύτης δόλια, γιὰ νὰ μᾶς παρασύρει.

Καμιὰ σχέση μὲ τὸν ἐχθρὸ τῆς εὐτυχίας μᾶς. Ὄταν βαπτιζόμαστε τὸν ἀποκηρύξαμε ἐπίσημα, τὸν φτύσαμε κατὰ πρόσωπο. Μακριὰ του λοιπὸν μέχρι τέλος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ (1780 - 1857)

Ἐπειδὴ ὡς τώρα ἀναφέραμε διάφορα συγγράμματα, ποὺ ἔγραψε πάνω στους ἀγῶνες τοῦ ὁ σοφὸς Θεσσαλός, γι' αὐτὸ εἶναι πιὰ καιρὸς νὰ ὁλοκληρώσουμε καὶ τὴν πλευρὰ αὐτῆ τῆς ἀγωνιστικῆς τοῦ προσωπικότητος. Ὁ Οἰκονόμος ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπέστερους καὶ πολυγραφότερους νεο-Ἕλληνες ἀγωνιστὲς συγγραφεῖς. Ὅταν μάλιστα λάβει κανεὶς ὑπ' ὄψιν τοῦ ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ κύλησε μέσα στὴν πιὸ πολυκύμαντη καὶ ταραχώδη ἐθνικὴ ἐποχὴ, εἶναι πράγματι ἀξιοθαύμαστο, ὅτι κατόρθωσε νὰ γράψει τόσα καὶ τέτοια συγγράμματα.

Τὰ ἔργα τοῦ Κ. Οἰκονόμου μποροῦν νὰ καταταχθοῦν σὲ τρεῖς κατηγορίες: Στὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικά, στους λόγους καὶ στὰ φιλολογικὰ του συγγράμματα.

Ἄλλ' ὅπως εἶπαμε καὶ πρὶν ὁ Κ. Οἰκονόμος δὲν ἦταν μονάχα βαθὺς θεολόγος, ἦταν καὶ δυνατὸς φιλόλογος καὶ Ἕλληνιστὴς. Στὰ κατάλοιπά του ὑπάρχουν καὶ πολλὰ εἰδικὰ φιλολογικὰ ἔργα, ποὺ ἀναφέρονται εἴτε στους ἀρχαίους Ἑλληνες συγγραφεῖς, εἴτε σὲ γλωσσικὰ ζητήματα γραμμένα τὰ περισσότερα ἑλληνικὰ καὶ δυό-τρία στὰ ρωσικὰ.

Ἀκόμη ὁ Οἰκονόμος ὑπῆρξε καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπέστερους ἐκκλησιαστικὸς ῥήτορες τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. «*Φύσει εὐγλωττος, προικισμένος μὲ σπάνιον ταλέντιον καλλιπείας, ἠδυνήθη νὰ καλλιεργήσῃ καὶ μορφώσῃ αὐτὸ, ἔχων συνεπίκουρον τὴν ζωσαν καὶ θερμὴν αὐτοῦ πίστιν καὶ σπανίαν αὐτοῦ πολυμάθειαν καὶ γνώσιν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας*». Οἱ ἐκδοθέντες λόγοι τοῦ εἶναι μαρτύριο τῆς ρητορείας καὶ τῆς σπάνιας πολυμάθειάς του. Προσφιλῆ τοῦ ἦταν ἐκτὸς ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐποικοδομητικὰ καὶ τὰ πατριωτικὰ θέματα. Οἱ λόγοι, ποὺ ἐξεφώνησε στὴν Ὀδησσό, οἱ ἐπικήδειοι λόγοι στους Ζωσιμάδες, στὸν Κολοκοτρώνη, στὸν ἔθνομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγόριο Ε', θεωροῦνται ἀπὸ τὰ καλύτερα προϊόντα τῆς νεώτερης ἐκκλησιαστικῆς μας λογοτεχνίας. Τὸ ρέον καὶ φυσικὸ τους ὕφος, τὸ ἀβίαστο καὶ ὄχι ἐπιτηδευμένο ἀλλὰ τεχνικὸ, μαρτυροῦν πόσο πλούσιο ἦταν στὸν Οἰκονόμο τὸ ρητορικὸ τάλαντο. Οἱ ἐπιτυχεῖς παρομοιώσεις τους, οἱ ἐξάρσεις, ἡ ἐπιτυχὴς χρῆσις τῶν ρητορικῶν σχημάτων, δείχνουν μὲ πόση δεξιότητα καὶ εὐκινησία μεταχειριζόταν τὸ χάρισμα τοῦ λόγου ὁ μέγας ἱεροκήρυκας τῶν Πατριαρχείων.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ σώθηκαν, ὁ Οἰκονόμος ἔγραψε καὶ πολλὰ ἄλλα ποὺ χάθηκαν.

Δὲν ὑπῆρξε ὅμως μόνο μέγας μαχητὴς τοῦ Γένους ὁ Οἰκονόμος. Καὶ ἐθνικὸς εὐεργέτης ὑπῆρξε. Ὅχι μόνο μὲ τὴ γενικότερη ἔννοια τῆς λέξεως ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν εἰδικότερη σημασία τῆς. Σ' ὅλη τοῦ τὴ ζωὴ, γράφει ὁ μαθητὴς τοῦ Κ. Σαβίνης, δὲν ἔπαυε οὔτε στιγμὴ νὰ βοηθᾷ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ξε-νιτεμένους, τὰ ποικίλα ἄστυλα τοῦ πόνου καὶ τὰ σχο-

λεῖα. Λίγο δὲ καιρὸ πρὶν πεθάνει, μοίρασε σχεδὸν ὅλη τὴν περιουσία του σὲ ἐθνικοὺς καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς. Εἴκοσι πέντε χιλιάδες δραχμὲς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔστειλε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης. Ἐπίσης ἄλλα ποσὰ διέθεσε γιὰ τὸ Ἀμαλγεῖο Ὀρφανοτροφεῖο, τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου, γιὰ τοὺς Ἁγίους τόπους, γιὰ τὸ Σχολεῖο τῆς Τσαρίτσανης καὶ ἕνα γενναῖο κληροδότημα γιὰ τὴ σύσταση τοῦ Νοσοκομείου τῆς.

Μ' ὅλα αὐτὰ ἡ φήμη τοῦ ἔφθασε στὸ ζενίθ. Ἡ ρωσικὴ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ ἀναγνώρισε τὴν πολυπλευρὴν δράση καὶ τὴν πολυποίκιλη μὲρψωσί του καὶ τὸν τίμησε. Ὁ αὐτοκράτορας Ἀλέξανδρος Α' τὸν παρασημοφόρησε ἐπανηλειμμένα.

Δὲν ἦταν ὅμως μόνο ἡ ρωσικὴ Αὐλὴ ποὺ ἀναγνώρισε καὶ τίμησε τὸν Κωνσταντῖνο Οἰκονόμο. Ἡ φήμη τῆς πολύμορφης δράσης τοῦ ἔφθασε καὶ στὴς Αὐλὲς τῆς Εὐρώπης, ποὺ μὲ τοὺς διάφορους τρόπους, ὅπως εἶπαμε, ἔδειξαν τὴν ἐκτίμησή τους στὸν ἄξιο Ἕλληνα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ

Ἔτσι ἔζησε, ἔδρασε καὶ δοξάστηκε ὁ ἀκούρατος αὐτὸς καὶ χαλκέντερος συγγραφεὴς. Ἔτσι ἀγωνίστηκε γιὰ τὸ Γένος μας ὁ μέγας αὐτὸς μαχητὴς, ὡς τὰ τέλη τῆς ζωῆς του. Δὲν θέλω νὰ σταματήσω οὔτε στιγμὴ, ἔλεγε, νὰ ὑπηρετῶ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος, ἀλλὰ θέλω νὰ κοπιᾶζω, ὅσο μπορῶ, ἂν καὶ εἶμαι φιλάσθενος καὶ γέρος πιὰ.

Καὶ πράγματι. Μιλοῦσε κι ἔγραφε, ὡς τὴν ὥρα ποὺ γαλήνιος καὶ εἰρηνικὸς ἔπεσε βαριὰ ἄρρωστος. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου συμβούλευε μὲ ἀγάπη καὶ πραότητα τοὺς δικούς του καὶ τοὺς μαθητὲς του, ποὺ τὸν περικύκλωναν. Τὰ λόγια του στρεφόντουσαν συνεχῶς στους δύο πόλους, ποὺ κι ὅλη τοῦ ἡ ζωὴ περιστράφηκε. Στὴν Πίστη καὶ στὴν Πατρίδα.

Μὲ τέτοιες ἱερὲς σκέψεις καὶ θεῖες παραινέσεις ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια του, στὴς 8 Μαρτίου 1857, ἀφοῦ κοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ εὐλόγησε τὰ παιδιά του καὶ τοὺς φίλους του.

Ὁ θάνατός του μαθεύτηκε ἀστραπιαῖα ἀπὸ τὸν λαό. Σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, μὲ πόνου ἄκουσαν τὸ θλιβερὸ νέο. «*Ἐτελεύτησεν, ἔλεγαν, ἐτελεύτησεν ὁ εὐκλεέστατος παιδευτὴς ἡμῶν, ὁ πραῖτατος καὶ φιλοσοργότατος πατήρ, ὁ μεγαλόφρωνος τῆς Ὀρθοδοξίας κήρυξ, ὁ Θεολόγος καὶ Φιλολόγος, ὁ πανηγυριστὴς τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ἡρώων τῆς ἀνεξαρτησίας, ὁ συνετὸς καὶ θανμάσιος σύμβουλος, ἡ βακτηρία τῆς πολιᾶς, τῆς νεότητος ἡ παιδαγωγία, τὸ λαμπρὸν κόσμημα καὶ μέγα καύχημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, ὁ χρήσιμος ἐν πᾶσι καὶ ὠφέλιμος Οἰκονόμος*».

(Συνεχίζεται)

ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΑΘΕΟ ΚΡΑΤΟΣ;

Τις ημέρες αυτές βρισκόμαστε μπροστά σε μια ένορχηστρωμένη πολεμική έναντιον της Έκκλησίας. Φτάσαμε κάποιοι κυβερνητικοί παράγοντες, γνωστοί για το αντιορθόδοξο φρόνημά τους, που άγκυλωμένοι σε προκαταλήψεις μιās διεθνούς χρεοκοπημένης άριστερης κουλτούρας, αντιδρούν στο άκουσμα και μόνο της λέξης «Έκκλησία». Έκει δὲν ἀποβλέπουν και ἡ ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος, ὁ χωρισμὸς κράτους και Έκκλησίας, τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν και ἄλλα; Ἐπανερχονται, λοιπόν, και ἐπιμένουν νὰ μιās ἐπιβάλλουν τις ἀθεϊστικές ἀπόψεις τους. Σκοπὸς τους ἡ μετατροπὴ τῆς χώρας μας σὲ ἄθεο κράτος. Δὲν μιās εἶπαν ὅμως μὲ τι σκοπεύουν νὰ ἀντικαταστήσουν τὸ αἶσθημα τῆς ἐλπίδας, τὴ δύναμη καρτερικότητας, τὴν ἰδιοπροσωπεῖα που παρέχει ἡ Ὁρθοδοξία στὸν Ἕλληνα.

Ὡς ἀπάντηση σ' αὐτὴν τὴν πολεμική θὰ μπορούσαμε νὰ ὑπενθυμίσουμε τὰ λόγια, μὲ διαρκῆ ἐπικαιρότητα, τοῦ André Malraux, τόσο γνωστοῦ στὴ διεθνή διανόηση γιὰ τις πνευματικές του ἀνησυχίες και ἀναζητήσεις: «*Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν σκέπτομαι ὅτι ἕνας πολιτισμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσει χωρὶς ἕνα σύστημα ἀξιών. Λοιπόν, ἄς μὴν αὐταπατόμεθα. Γιὰ πρώτη φορὰ μέσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου μιὰ ὀλόκληρη γενιὰ ἀνακαλύπτει τὴν ὑπαρξή της χωρὶς ἀναφορὰ σὲ ἀξίες... Ὅταν ὅμως ὁ Θεὸς πεθαίνει, τότε και τὰ συστήματα τῶν ἀξιών γκρεμίζονται, ὁ ἄνθρωπος δὲν ξαναβρίσκει παρὰ μονάχα ἕνα πράγμα: τὸ σῶμα του. Περιορίζεται σὲ κάτι ἀπλῶς φυσικό. Τὰ ναρκωτικά, τὸ σὲξ και ἡ βία εἶναι τὰ φυσικά ὑποκατάστατα τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ Θεοῦ.*» Αὐτὲς τις ἀξίες, αὐτὴ τὴν πίστη θέλουν νὰ κλονίσουν; Μὲ τι τὰ αντικαθιστοῦν; Νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι ματαιοπονοῦν.

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἡ πρόταση γιὰ ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος που προωθεί ἡ Κυβέρνηση θὰ πρέπει ὅλους μας νὰ μιās ἀπασχολήσει. Πρόκειται γιὰ «πολὴ σοβαρὴ ὑπόθεση και δὲν πρέπει νὰ τὴ χειρισθοῦν ἀδέξιοι πολιτικοὶ μὲ ἀνεξέλεγκτους λαϊκισμούς». Ἀπὸ μιὰ πρώτη ἀνάγνωση διαπιστώνει κανεὶς ὅτι τὸ προτεινόμενο Σύνταγμα δὲν ἀρχίζει μὲ τὸ γνωστὸ Προοίμιο, δηλαδή, μὲ τὴν ἐπίκληση στὴν Ἁγία Τριάδα που τέθηκε στις Ἐθνικές Συνελεύσεις ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ 1821. Ἐπίσης παραλείπει παντελῶς τὸ περιεχόμενο τοῦ ἄρθρου 3 γιὰ τις σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτείας και γιὰ τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία. Οὐσιαστικὰ ἐξομοιώνει τὴν Ὁρθόδοξη Έκκλησία μὲ τοὺς ἑτεροδόξους και τοὺς ἄλλοθρήσκους. Χωρὶς νὰ ἀναφερθοῦμε στὰ ἀφορώντα τὴν Παιδεία: «*Προξενεῖ θλίψη τὸ γεγονός ὅτι ἀπουσιάζουν σχεδὸν ὅλα ὅσα ἀναγράφονται στὸ ἄρθρο 21 γιὰ τὴν προστασία τῆς οἰκογένειας, γιὰ τὸ δικαίωμα εἰδικῆς φροντίδας ἀπὸ τὸ Κράτος τῶν Πολυτέκνων και ἄλλων ἐνπαθῶν κοινωνικῶν ομάδων*» (Ν. Φωτόπουλος, Ἀντιπρόεδρος τῆς ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ).

Η ΑΣΦΥΕΙΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΡΑΥΓΗ

Πρέπει ὅμως ὀρισμένοι νὰ ἀντιληφθοῦν, πὼς τέτοιες ἀλλαγὲς ξεπερνοῦν τὸ δικαίωμα μιās ὀποιασδήποτε κυβέρνησης. Ὁ ἄθεος λαϊκισμὸς τῆς Γαλλίας, που τὴν ὀδήγησε στὴ δουλεία τοῦ Χιτλερισμοῦ, θέλουν νὰ ἔλθει τώρα και στὴ χώρα που ἔγραψε τὴν ἐποποιῖα τοῦ 1940, κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, χώρα σπαρμένη μὲ ὅσα ἥρων και ποτισμένη μὲ αἷμα μαρτύρων; Ψυχροὶ ὀρθολογιστὲς και τεχνοκράτες ἀγνοοῦν, πὼς ἡ ἔννοια τῆς ἑλληνορθόδοξης παράδοσης δὲν εἶναι δεσμευτική, εἶναι ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου γιὰ τὸ Ἔθνος. Καὶ ὅπως ἔγραφε ὁ σοφὸς καθηγητὴς τῆς νομικῆς Ἀλέξανδρος Τσιριντάνης: «*Σὲ ἄλλους λαοὺς μπορεῖ νὰ ξεφτοῦν τὰ ἱερά και τὰ ὄσια και ὅμως οἱ λαοὶ αὐτοὶ νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν, ἕως πότε... τὸ μέλλον θὰ δείξει. Ἐμεῖς ὅμως δὲν μποροῦμε οὔτε μιὰ στιγμή νὰ ἀφήσουμε τὰ ἱερά και τὰ ὄσια χωρὶς ἡ στιγμή αὐτὴ νὰ εἶναι στιγμή ἀσφυξίας...*». Καὶ ἀσφυξία ἀποτελεῖ νὰ ἐπιβάλλουν στοὺς Ἕλληνες «*νὰ ἐξαφανίσουν κάθε μορφὴ θρησκευτικότητας ἀπὸ τις ἔθνικές ἐορτές, νὰ ἐπιτύχουν τὴν καθαίρεση τῶν θρησκευτικῶν συμβόλων ἀπὸ τοὺς δημόσιους χώρους, νὰ ὑπονομεύσουν τὴ βάπτιση τῶν Ἑλληνοπαίδων, νὰ μεθοδεύσουν τὴν ἐκδίωξη τῶν κληρικῶν ἀπὸ τὰ σχολεῖα, νὰ καταργήσουν οὐσιαστικὰ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν και ἔτσι νὰ ὀδηγήσουν σὲ ἀποδυνάμωση και δικασμὸ τὸν λαὸ μας*», ὅπως εἶχε ἐπισημάνει και ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

ΑΠΟΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ!

Στὴ Ρωσία διὰ νόμου, πρόσφατα, ὅπως και σὲ κάθε ἄλλη χώρα που διαθέτει ἀξιοπρέπεια και αὐτοσεβασμὸ ἢ ἀθυροστομία και προπάντων ἢ βλασφημία ἀποδοκιμάζονται και συχνὰ τιμωροῦνται. Ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἰδιαίτερα, γαλουχήθηκε μὲ τὴ διδασκαλία και τὰ νάματα τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως και συνδέθηκε στενά μὲ αὐτὴ, ὥστε οἱ λέξεις Ἑλληνισμὸς και Ὁρθοδοξία νὰ εἶναι ταυτόσημες. Γι' αὐτὸ ὁ Συνταγματικὸς Νομοθέτης ἀναγνώρισε στὴν Ὁρθόδοξη Ανατολικὴ Έκκλησία ὑπεροχή, θέσπισε τὸ ἰσχύον σύστημα τῆς νόμῳ κρατοῦσης Πολιτείας και περιέλαβε στὸν ἰσχύοντα Π.Κ. Εἰδικὸν Κεφάλαιον, τὸ Ζ', τὸ ὁποῖο περιλαμβάνει εἰδικὲς διατάξεις γιὰ τὴν προστασία τοῦ ἐννόμου ἀγαθοῦ τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης. Τὸ ποινικὸ ἀδίκημα τῆς κακόβουλης βλασφημίας τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ στίγμα γιὰ τὴ σύγχρονη πολιτισμένη κοινωνία, δείγμα ἑλλείψεως σεβασμοῦ πρὸς τὰ ἀνώτερα ἰδανικά, τις ὑπέρτατες διαχρονικές ἀξίες και τὰ πανανθρώπινα ἰδεώδη, ἀπόδειξη πνευματικῆς ὑποβαθμίσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ αὐτὰ τὰ αὐτονόματα τὰ διαγράφει ἡ Κυβέρνηση και ἔρχεται νὰ ἐξαγγεῖλει μὲ πρόταση τῆς Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν ἀποποινικοποίηση τῆς βλασφημίας! «*Ἀντιπαρέχεται ὅσα τρομερὰ συμβαίνουν στὴν εὐρύτερη γειτονία μας (Γαλλία, Γερμανία, κλπ) και ἔννοεῖ νὰ ἀφοπλίσει τὸ δικαϊκὸ μας σύστημα ἀντὶ νὰ ἀναζητήσει τρόπους ἐνίσχυσής του*».

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκοστός 189
114 72 ΑΘΗΝΑ